

Burgerinitiatieven en Transities

Aan het gemeentebestuur van Zutphen

Dit pamflet gaat over het belang van Burgerinitiatieven binnen de transities in het sociale domein (zorg, welzijn, participatie). In 9 punten zet de Stichting Stadsonderneming Zutphen uiteen waarom Burgerinitiatieven zo belangrijk zijn. Zo willen we bereiken dat Burgerinitiatieven een volwaardige plek krijgen in de transities.

TRANSITIES

**BURGER
INITIATIEVEN**

Er gebeurt iets in onze samenleving

Al jarenlang is de beweging gaande dat burgers zelf initiatieven nemen om dát te doen wat overheden niet meer willen of kunnen doen. Niet meer wijzen naar de gemeente, maar zelf aanpakken. Gedreven door een geloof in eigen kracht en een grote maatschappelijke betrokkenheid. Noem het participatiesamenleving, actief burgerschap, energieke samenleving, lokale kracht of burgerkracht. Ze komen samen in één fenomeen: Burgerinitiatieven.

Er mist iets in de transities

De verbinding tussen de transities en burgerinitiatieven is nog niet gelegd. De transities zijn vooral een zaak van de gemeente, zorg- en welzijnaanbieders, professionals en een beetje ondernemers. De burger komt alleen in beeld als een zelfredzaam individu. Aan de kracht en potentie van wat burgerinitiatieven kunnen betekenen voor de gemeenschap wordt voorbij gegaan. De gemeente deint niet mee op de golven van de initiatiefrijke samenleving. Ze dreigt de boot te missen.

1

Ken je roots: De transitie ontstaat uit de initiatiefrijke samenleving

De transitie vinden hun oorsprong in de veranderende samenleving. Laat deze band met de burgers niet los. Het beroep dat wordt gedaan op burgers valt in goede aarde. De lokale samenleving is er aan toe om meer verantwoordelijkheid te nemen in zorg, welzijn en participatie.

2

Zie het verschil: Burgerparticipatie ≠ Burgerinitiatief

Bij burgerparticipatie is het (vaak) de gemeente die organiseert en burgers vraagt om hun inbreng. Burgerparticipatie verloopt moeizaam, is te weinig uitdagend en doet geen beroep op de eigen kracht van burgers. Bij burgerinitiatieven zijn het de burgers die zelf organiseren.

3

Omzien naar elkaar: Burgerinitiatieven maken gemeenschapszin

Burgers weten zelf het beste wat nodig is in hun buurt of wijk. Initiatieven van burgers zorgen voor sfeer en gemeenschapszin. Dat is de basis voor betrokkenheid en onderlinge hulp. Zo dragen burgerinitiatieven bij aan het slagen van het nieuwe zorg- en welzijnsbeleid.

4

Meedoen: Burgerinitiatieven brengen mensen op de straat

We willen dat zo veel mogelijk mensen mee gaan doen. Tegelijkertijd worden de mogelijkheden voor dagbesteding, dagopvang en werkvoorziening beperkt. Reikhalzend wordt uitgekeken naar ondernemers met een sociaal hart. Maar de opgave is groot en de doelgroep divers. Maak daarom meer ruimte voor burgerinitiatieven. Zij creëren de plekken waar mensen kunnen meedoen.

5

WEconomy: Burgerinitiatieven zijn de bron van een nieuwe economie

Ook onze economie verandert. Minder groei; werken voor geld maakt plaats voor werk met betekenis; beleving wordt belangrijker dan consumeren. Banen verdwijnen, arbeidscontracten worden flexibeler. Burgers zetten hun talenten en deskundigheid in om gezamenlijk initiatieven te nemen. Zo ontstaat een nieuwe, lokale economie en sociaal ondernemerschap.

6

Weet je plaats: Burgerinitiatieven zijn van burgers

Burgerkracht is de nieuwe markt. De gemeente en zorg- en welzijnsorganisaties gaan burgers activeren en stimuleren. Pas op voor de valkuil. Laat burgerinitiatieven vooral ontstaan bij burgers en het eigendom bij hen liggen. Word lid van de fanclub, betreed het speelveld alleen als u wordt gevraagd en wees dan een dienende speler.

7

Geef een zetje: Burgerinitiatieven hebben organisatiekracht nodig

Niet alle burgerinitiatieven slagen. Vele blijven steken bij een goed idee, raken gefrustreerd door (achterhaalde) regelgeving of weten niet hoe het aan te pakken. Het verschil tussen succes en falen zit hem in organisatiekracht: van plan naar uitvoering brengen, in verbinding met andere partijen. Gemeente, zorg dat burgers gebruik kunnen maken van onafhankelijke organisatiekracht.

8

Trek de knip: Burgerinitiatieven zijn gratis, maar niet zonder kosten

Burgers zetten zich in vanuit een maatschappelijke betrokkenheid. Dat doen ze voor niks en ze krijgen er voldoening en waardering voor terug. Zo trakteren ze de samenleving. Maar zonder geld gaat het niet. Gemeente, profiteer niet alleen maar leg ook wat in. Reserveer transitiegeld voor burgerinitiatieven en laat alleen burgers daarover beschikken. Investeer in de motor van de samenleving.

9

Blaas de aftocht: Daag de wijken uit

Er zijn vele redenen te bedenken om terughoudend te zijn met burgerinitiatieven. Kunnen burgers het wel aan, is het wel democratisch, is de continuïteit gewaarborgd, wij kunnen het beter. Er is één reden om enthousiast te zijn: De enorme energie en creativiteit die vrijkomt als burgers de ruimte krijgen. Gemeente, doe een stap terug. Geef burgers de regie en de middelen in het wijkgericht werken en bij wijkontwikkelingsplannen. Ga niet regisseren, maar participeren.

Burgerinitiatieven zijn activiteiten met een maatschappelijk doel, opgezet door burgers en ten behoeve van buurt-, wijk- of stadsgenoten. Kenmerkend voor burgerinitiatieven is dat ze hun medeburgers activeren door ze uit te nodigen om mee te doen. Burgerinitiatieven kunnen klein blijven zonder een organisatievorm. Anderen krijgen vaste vorm in een stichting. Sommige burgerinitiatieven weten een economische basis te creëren en worden een (sociale) onderneming.

De Stichting Stadsonderneming Zutphen is er om lokale initiatieven in zorg, welzijn en participatie te ondersteunen. Meer informatie: info@stadsondernemingzutphen.nl of Lex Hemelaar, T 06 41443560. Dit pamflet is beschikbaar via www.stadsondernemingzutphen.nl